

Univerzitet u Sarajevu – Institut za jezik

Komisija za izbor u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik

Vijeću Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu

Predmet: Izvještaj Komisije za izbor u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik

Vijeće Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu na sjednici održanoj 20. 2. 2025. donijelo je Odluku o raspisivanju Konkursa za izbor u zvanje broj 01/87/25, nakon čega je na sjednici održanoj 17. 4. 2025. donijelo Odluku broj 01/215/25 o zasnivanju Komisije za izbor u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik u sastavu:

1. dr. sc. Zenaida Karavdić, naučni saradnik, oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik,
2. dr. sc. Nihada Ibrišimović, naučni saradnik, oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik i
3. dr. sc. Tarik Ćušić, naučni saradnik, oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik.

Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu objavio je Konkurs za izbor u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik – jedan izvršilac. Prema tekstu Konkursa koji je objavljen u *Dnevnom avazu* 29. 3. 2025. i na web-stranicama Instituta za jezik i Univerziteta u Sarajevu, a u skladu s odredbama koje propisuje Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti (Službene novine Kantona Sarajevo, br. 26/16), minimalni uvjeti za ovo radno mjesto su:

- VSS, fakultet s odsjekom za bosanski, hrvatski i/li srpski jezik,
- naučno zvanje doktora iz oblasti za koju se bira ili stepen završenog trećeg ciklusa studija iz oblasti za koju se bira s prosječnom ocjenom na prvom, drugom i trećem ciklusu studija najmanje 8 ili 3,5,
- najmanje tri naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u priznatim publikacijama, te
- pokazane naučnoistraživačke sposobnosti.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i Potvrdu o potpunosti i blagovremenosti pristiglih prijava broj 01/210/25 od 15. 4. 2025. godine koju je dostavila Suada Avdić-Ćinara, sekretar Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu, Komisija konstatira da se na Konkurs za izbor u zvanje naučnog saradnika Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu prijavio jedan kandidat:

1. dr. sc. Ivana Tomić, doktor humanističkih nauka/znanosti iz područja lingvistike – bosnistika.

Uz svojeručno potpisanu Prijavu na konkurs kandidatkinja je dostavila:

1. Izvod iz matične knjige rođenih, original
2. Uvjerenje o državljanstvu, original
3. Diplomu o završenom Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, odsjek Bosanski jezik i književnost, sa stečenim zvanjem profesor bosanskog jezika i književnosti, ovjerenu kopiju
4. Uvjerenje o položenim ispitima na dodiplomskom studiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, odsjek Bosanski jezik i književnost, s ocjenama iz pojedinih predmeta, ovjerenu kopiju

5. Diplom o završenom drugom ciklusu studija na studijskom odsjeku Bosanski jezik i književnost, studijski program Lingvistika bosanskog jezika, na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i sticanju naučnog stepena magistra bosanskog jezika i književnosti, ovjerenu kopiju
 6. Dodatak diplomi o završenom drugom ciklusu studija na studijskom odsjeku Bosanski jezik i književnost, studijski program Lingvistika bosanskog jezika, na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, s ocjenama iz pojedinih predmeta, ovjerenu kopiju
 7. Diplom o završenom trećem ciklusu studija na studijskom programu Lingvistika na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i sticanju naučnog stepena doktora humanističkih nauka/znanosti iz područja lingvistike – bosnistika, ovjerenu kopiju
 8. Dodatak diplomi o završenom trećem ciklusu studija na studijskom programu Lingvistika na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, s ocjenama iz pojedinih predmeta, ovjerenu kopiju
 9. Biografiju s bibliografijom
 11. Dokaze o objavljenim radovima i knjigama (kopije radova, naslovnica, knjige...) prema bibliografiji
- Prijava je blagovremena, uredna, potpuna i usklađena s uvjetima utvrđenim Konkursom.

Izvještaj

Ivana Tomić rođena je [REDACTED], gdje je završila osnovnu i srednju školu. Dodiplomski studij na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, odsjek Bosanski jezik i književnost, završila je 2012. godine, a postdiplomski studij na odsjeku Bosanski jezik i književnost, studijski program Lingvistika bosanskog jezika, na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, 2015. godine. Školske 2008/2009. te 2009/2010. godine, ostvarivši prosječnu ocjenu 9,42 i 9,14, bila je i dobitnica dvije srebrene plakete Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Doktorski studij Lingvistika za stjecanje akademskog stepena doktor humanističkih nauka/znanosti iz područja lingvistike – bosnistika upisala je 2017. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, a doktorirala je 2024. godine disertacijom na temu *Jezik fra Martina Mikulića*. Od 2012. do 2016. godine u zvanju je stručnog saradnika na Institutu za jezik, a od 2016. pa sve do danas u zvanju višeg stručnog saradnika. Područja njenog naučnog i stručnog interesovanja kreću se od historije jezika i franjevačke književnosti, preko leksikologije, do stilistike i frazeologije. Objavila je desetak naučnih i stručnih radova, prikaza i osvrtu u različitim časopisima i zbornicima. Učestvovala je na nekoliko naučnih skupova iz oblasti lingvistike te u realizaciji nekoliko naučnoistraživačkih projekata Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu, a učestvuje i u promocijama izdanja Instituta, javnim predavanjima i sl.

Naučnoistraživački rad

Ivana Tomić autorica je jedne knjige, koautorica jednog udžbenika, te autorica osam radova, od čega tri izvorna i tri pregledna naučna rada te dva bez kategorizacije, kao i dva prikaza.

Knjiga *Jezički izraz Varice fra Antuna Kneževića* (Radovi XXXIV, Institut za jezik, Sarajevo 2023) prerađen je i dopunjen autoricin magistarski rad. Fra Antun Knežević, franjevac 19. stoljeća, izabran je za proučavanje zbog toga što njegova djela predstavljaju značajno uporište za proučavanje procesa jezičke kodifikacije u Bosni i Hercegovini, a pored djelimičnog prikaza njegovog jezika u knjizi *Jezik bosanskog prijatelja* autorice Herte Kune, drugih podataka o njegovom jeziku nema. Jezička analiza vršena je na elektronskoj verziju rukopisa *Varice* iz franjevačkog samostana Sv. Luka u Jajcu. U knjizi su ispitane karakteristike grafije i ortografije te fonetska, morfološka, sintaksička, leksička i frazeološka obilježja, u poređenju s

dijalekatskom bazom i standardizacijskim procesima 19. st., kad je rukopis i nastao. Uočen je utjecaj zagrebačke filološke škole u odnosu prema Vukovoj normi, usmene književnosti te starije književnosti franjevac a i ostalih bosanskohercegovačkih pisaca, uz upliv stranih jezika. Istraživanje je ukazalo na značaj hroničarskog djela ljetopisca fra Antuna Kneževića za kulturnu baštinu Bosne i Hercegovine.

U *Kulturnoj i društvenoj povijesti/(h)istoriji naroda Bosne i Hercegovine: udžbeniku za dopunsku nastavu za V, VI, VII, VIII i IX razred osnovne škole za djecu u iseljeništvu* (Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2017) Ivana Tomić je, skupa s Aidom Kršo, koautorica poglavlja „Jezici naroda Bosne i Hercegovine“ (str. 125–267). U njemu se daju temeljne informacije o pravopisu i ortoepiji, vrstama riječi te pojedinim fonetskim i gramatičkim pojavama, u skladu s Nastavnim planom i programom za predmete dopunske nastave.

Svoje osnovno naučno usmjerenje – proučavanje jezika i stila djela bosanskohercegovačkih franjevac a – Ivana Tomić pokazala je u dva rada. Prvi je „**Osvrt na važnije jezičke osobitosti u nekim izabranim tekstovima kulturnog pregaoca fra Martina Mikulića**“, objavljen kao izvorni naučni rad u *Zborniku radova Treći simpozij o bosanskom jeziku* (Institut za jezik, Sarajevo 2022, str. 473–503). U njemu daje temeljne informacije o hercegovačkom franjevačkom piscu fra Martinu Mikuliću, koji je djelovao krajem 19. i početkom 20. st., kada su bili snažni procesi standardizacije jezika. Istraživanje pokazuje da je jezik ovog franjevca zapravo preslika prvobitnog modela standardnojezičkog izraza u Bosni i Hercegovini. Utvrđene su grafijske, ortografske, fonološke, morfološke, sintaksičke i leksičke osobitosti tekstova ovoga pisca, utjecaji koje su na njegov jezik ostavili strani jezici, ali i dijalekatska baza (govor zapadne Hercegovine). Na isti način analiziran je i jezik fra Antuna Kneževića i njegove Varice, kao sažetak iz magistarskog rada koji je proučavao istoga pisca i u konačnici je objavljen kao knjiga, u izvornom naučnom radu „**Doprinos fra Antuna Kneževića u standardizaciji jezika u Bosni i Hercegovini**“ objavljenom u *Zborniku radova Drugi simpozij o bosanskom jeziku: istraživanje, normiranje i učenje bosanskoga jezika – dosadašnji rezultati, potrebe i perspektive* (Institut za jezik, Sarajevo 2015, str. 113–149).

Svoje drugo polje naučnog interesa – frazeologiju – autorica je kombinirala s primarnim istraživačkim usmjerenjem – proučavanjem jezika bosanskohercegovačkih franjevac a – također u dva rada. U prvom radu pod naslovom „**Strukturni i semantički aspekti frazema u djelima fra Martina Mikulića**“, klasificiranom kao pregledni naučni rad i objavljenom u časopisu *Post Scriptum* 11/12 (pedagoški fakultet, Bihać 2022, str. 63–94), bavi se semantičkim aspektom frazema nastalih putem različitih tropa (metafore, metonimije, sinegdohe, ali i perifraze, hiperbole, eufemizma, ironije, antiteze i poređenja). Pažnju je usmjerila na definiranje, oblik i strukturu frazema te pokazuje da struktura frazema nije čvrsta, nego da dolazi u varijacijama, bilo izraza bilo strukture (zamjena komponenti, promjene sintaksičke prirode, dodavanje komponenti i sl.). U drugom, također preglednom naučnom radu, pod naslovom „**Frazemi u Varici fra Antuna Kneževića**“ objavljenom u časopisu *Književni jezik* 25/1–2 (Institut za jezik, Sarajevo 2014, str. 115–134), daje morfosintaksičku analizu frazema ranga rečenice i nižeg, klasificirajući ih prema vrstama riječi u ulozi frazeoloških komponenti i njihovoj funkciji te tematski prema pojmovnim grupama – najčešće dio čovjekovog tijela, ali i apstraktni pojmovi koji označavaju čovjekovo psihičko stanje, situacije u kojima se nalazi i sl. Rad odslikava bogatstvo jezičkog izraza fra Antuna Kneževića i u njemu se može vidjeti utjecaj usmene književnosti na njegov stil.

Prelazom iz frazeologije u stilistiku mogao bi se nazvati rad pod naslovom „**Struktura epske poetske formule u kolokacijama s leksemama knjiga, kula i konj u odabranim pjesmama iz zbirke Koste Hörmanna**“, objavljen kao izvorni naučni rad u časopisu *Književni jezik* 28/1–2 (Institut za jezik, Sarajevo 2017, str. 119–138), u kojem se proučava i usmeno stvaralaštvo, koje neizbježno prati proučavanje jezika bosanskohercegovačkih franjevaca. Autorica je dakle istraživala strukture epske poetske formule u navedenim kolokacijama, njihov položaj u polustihovima te funkciju u građenju deseterca i ustanovila da je čest strukturni obrazac imenica + pridjev, koji mogu biti i razdvojeni glagolom iz metričkih razloga. Dolazi do transpozicije značenja, naročito glagola, ali i pridjeva u ovim kolokacijama. Pored besprijedložnih, uočene su i formule s prijedložnim konstrukcijama, naročito često u genitivu s prijedlogom *od*, a česti su i sinonimi navedenih leksema.

Stilističkom analizom djela pisaca 20. st. autorica se bavi u tri rada. Prvi je naslova „**Tematski i stilistički aspekti u odabranim Šantićevim pjesmama**“, objavljen bez klasifikacije u *Zborniku radova Slovo o Aleksi Šantiću, Antunu Branku Šimiću i Zuki Džumhuru* (Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Institut za jezik, Mostar – Sarajevo 2015, str. 111–125), i u njemu autorica osvjetljava motive prisutne u Šantićevom pjesništvu, glasovna ponavljanja, figure značenja, silabičko-tonsku versifikaciju te intonaciono-sintaksičko ustrojstvo teksta kao i njihove funkcije u jeziku Šantićeve poezije, dok se u radu „**Uloga i značenje epiteta u Huminoj poeziji**“, objavljenom bez klasifikacije u *Zborniku radova Slovo o Hamzi Humi* (Fakultet humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Institut za jezik, Mostar – Sarajevo 2017, str. 263–282), posvetila isključivo epitetima, njihovom obliku i funkciji na izabranim Huminim pjesmama, a u radu „**Fonostilističke i morfostilističke osobenosti pripovijetki Alije Isakovića**“, objavljenom u *Zborniku radova Alija Isaković i bosanski jezik* (Institut za jezik, Sarajevo 2018, str. 334–352) kao pregledni naučni rad, asonanci, aliteraciji, paronomaziji, onomatopeji, alonžmanu te deminutivima, augmentativima, hipokoristicima te transpoziciji uzvika u pripovijetkama Alije Isakovića.

Iz navedenog prikaza radova vidi se već naučna profiliranost kandidatkinje dr. sc. Ivane Tomić ka proučavanju jezika franjevačkih pisaca iz Bosne i Hercegovine, što predstavlja iznimno nedovoljno proučen a važan korpus, i to (i) sa stilističkog i frazeološkog aspekta, tako da možemo očekivati da će njen naučni rad u budućnosti popuniti veoma važnu prazninu u lingvistici u Bosni i Hercegovini.

Zaključak s prijedlogom

Nakon što je izvršila uvid u prijavu i priloženu dokumentaciju, Komisija jednoglasnom odlukom zaključuje da je kandidatkinja dr. sc. Ivana Tomić u potpunosti zadovoljila sve formalne i suštinske zakonom propisane uvjete za izbor u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik, a na osnovu sljedećih činjenica:

1. dr. sc. Ivana Tomić stekla je naučni stepen doktora nauka iz oblasti na koju se bira,
2. dr. sc. Ivana Tomić provela je dva izborna perioda u zvanju višeg stručnog saradnika,
3. u izbornom periodu u zvanju višeg stručnog saradnika dr. sc. Ivana Tomić objavila je jednu knjigu, jedno poglavlje u knjizi u koautorstvu, dva rada u časopisima te tri rada u zbornicima radova, sve iz oblasti za koju se bira.

Dosadašnji rezultati naučnoistraživačkog rada kandidatkinje jasno pokazuju da je riječ o već profiliranoj naučnici koja već ima solidne temelje za nastavak istraživanja iz oblasti

prvenstveno jezika franjevačkih pisaca, ali i stilistike i frazeologije. Stoga Komisija jednoglasno i potpuno stoji iza svog prijedloga koji iznosi, ocjenjujući sa zadovoljstvom da dr. sc. Ivana Tomić ispunjava sve potrebne formalne i suštinske uvjete za izbor u zvanje naučnog saradnika.

Prijedlog: Na osnovu dostavljene prijave i priložene dokumentacije Komisija predlaže Vijeću Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu da izabere dr. sc. Ivanu Tomić u zvanje naučnog saradnika za oblast lingvistika – bosanski, hrvatski i/li srpski jezik na Institutu za jezik Univerziteta u Sarajevu te obrazloženi prijedlog putem Vijeća Grupacije humanističkih nauka uputi Senatu Univerziteta u Sarajevu na dalju proceduru i potvrđivanje.

Sarajevo, 7. 5. 2025. godine

Komisija

Dr. sc. Zenaida Karavdić, predsjednik

Dr. sc. Nihada Ibrišimović, član

Dr. sc. Tarik Ćušić, član
